

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.086/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Tóth T. Tibor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Tóth T. Tibor ügyvéd) által képviselt **felperes Kft. neve székhelye** felperesnek – a dr. Karsai Edina ügyvéd által képviselt **alperes neve** alperes címeellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2014. december 18. napján kelt 9.G.21.767/2013/115. számú ítélete ellen a felperes részéről 116., 117. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A **A...** Kft. 1997. áprilisában, a tulajdonában álló **XY** forgalmi rendszámú tehergépkocsi motorjának – teljes körű átvizsgálását követő – generáljavítását és részleges felújítását rendelte meg a felperestől. A felperes – a felújítás módjának és terjedelmének meghatározását követően – egyes meghatározott részfeladatokra, így a motor gépmunkájára, perselyezésére, a hengerperselyek forgácsolására és bepréselésére alvállalkozóként bevonta az alperest, akivel szóban kötött alvállalkozási szerződést.

A motorgenerál elvégzése után a megrendelő 1997. május 23-án vette át a járművet, de már júniustól kezdődően több ízben észlelt működési rendellenességeket. A motorteljesítmény csökkenése, túlmelegedése, megnőtt kenőolaj-fogyasztás volt tapasztalható.

A felperes 1997. és 1998. években ezután több alkalommal is végzett különböző javítási munkákat, majd 1999. januárjában, egy jelentősebb meghibásodást követően – amikor a motorban a hűtővíz felforrt, és a motor üzemképtelenné vált –, a hibafeltárás nem volt tovább halasztható. A felperes ekkor szakértő bevonásával a motorblokkot kiszerelte, megbontotta, újrafúrta és új dugattyúkat, valamint hengerfej csavarokat szerelt be. **személy 1. neve**, a hibafeltárással megbízott gépjármű szakértő rögzítette, hogy a motor megbontása során láthatóvá vált, az I. hengerpersely felső síkjának 0 mm-es, valamint a II. henger -0,6 mm-es, süllyedt pozíciója. Az érintett hengereknél a dugattyúnak a csapszeg síkjával párhuzamos palástján hosszirányú, mély bemarkódási, ún. abrázációs kopási nyomok észlelhetők. Bizonyos kompressziógyűrűk töröttek, erősen kopottak. Az I. és II. persely belső palástfelülete intenzíven kopott, a dugattyú felső holtpontjánál váll képződött.

Az 1999. januárjában írásbeli dokumentálás nélkül végzett javítást követő használatbavétel során, 1999. júliusában és augusztusában a motor ismét rendszeresen túlmelegedett, a hűtővíz felforrt, ezért a megrendelő kérte az ismételt javítást. Felperes ekkor újra felkérte **személy 1. neve** szakértőt a hibák javítási módjának meghatározására. A szakértő 1999. szeptember 6-án a hengerfej leszerelése után megállapította, hogy a II. hengernél a hengerhüvely a blokk síkjához képest 0,25 mm-rel lejjebb helyezkedik el. Jelezte, a kompresszió-csökkenés motoron belüli okának meghatározása további vizsgálatot igényel.

Két nappal később a szervizben a felperes képviselője és az alperes „Emlékeztetőben” rögzítették, hogy az 1997. május 23-i motorperselyezést követő 6 hónapos üzemeltetési időszakon belül a gépi javítási munkára vonatkozóan hibabejelentés nem érkezett, a gyűrütörést nem tekintik ilyennek, ezért az alperes – szavatossági kötelezettségen kívül – két kijavítási módra tett javaslatot. Az egyik szerint a II. hengerpersely kivételével, új hengerpersely túlméretes peremmel történő beépítésével és méretre fűrészával történt volna meg a javítás, míg a másik megoldásként a meglévő hengerperselyek meghagyásával a motorblokk felső síkjának köszörülését, a hüvelyek hónolását és az eredeti dugattyúk csapszeg magasságának csökkentését javasolta az alperes.

A megrendelő végül nem vette igénybe a felajánlott javítási módok egyikét sem, hanem 1999. szeptember 28-án a szakszerviz **B...** Kft.-től teljes blokkcserés motorjavítást rendelt meg. Ennek munkadíja 3.090.771,- Ft-ot tett ki, ebből az új motorblokk ellenértéke 1.647.890,- Ft volt.

A megrendelő a fentiek nyomán 2002-ben pert indított a fővállalkozóval (jelen per felperesével) szemben, a motor hibás felújítása miatt bekövetkezett kárának megtérítését igényelte. Az eljárás során a perben félként részt nem vevő alvállalkozó – a jelen per alperese – 2002. június 4-i beadványában úgy nyilatkozott, hogy a fővállalkozó megrendelésére 120.000,- Ft vállalkozói díj ellenében a perbeli motor hengertömbjét ún. száraz hengerperselyekkel látta el, ezzel gyári értékekre visszaállított, alpméretű hengertömböt alakított ki. A javítás előtt műhelyébe kizárólag a csupasz hengertömb érkezett, melyet az 1999-es **katalógus neve** katalógusban meghatározott adatok és tűréshatárok szerint munkált meg, 0,5 mm-rel magasabb peremű gyári perselyeket sajtolta be 0,07 mm-es furatpersely átfedéssel. Álláspontja szerint a perselysüllyedést nem a sajtolás hibája okozta. Előadta továbbá, hogy tőle a fővállalkozó alpméretre való visszaállítást igényelt. A motor perselyezéséhez gyárilag elkészített hengerperselyeket használt fel, melyeknek külső átmérője 0,07 mm túlfedéssel illeszkedik a hengerblokk furatába. A perselysüllyedéssel kapcsolatban szakmai véleménye az volt, hogy azt a motor melege okozhatta. Hangsúlyozta, hogy a motort csak egy esetben szállították a műhelyébe, az 1997. évi javítás során.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését követő eljárásban a másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 16. napján kelt 1.Gf.75.263/2009/17. számú ítéletében a fővállalkozó (jelen per felperese) marasztalásának összegét 2.001.049,- Ft-ra és ennek 1999. november 4-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatára szállította le. Határozatának indoklásában a motorjavítással összefüggésben megállapította a fővállalkozó hibás teljesítését, egyben utalt a perben félként részt nem vevő alvállalkozó által végzett munkafázisok feltehető hibás teljesítésére is.

A jogerős ítélet alapján a felperes 2009. december 9-én 5.089.315,- Ft-ot fizetett meg a megrendelőnek kártérítés jogcímén, majd 2010. január 22-én ennek megtérítésére hívta fel az alperest. Az alperes ettől elzárkózott, felperes ezért vele szemben pert kezdeményezett.

A felperes 2010. december 20-án előterjesztett keresetében 5.089.315,- Ft és ennek 2009. december 10. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperesi alvállalkozó hibás teljesítése miatt a bíróság a megrendelővel szemben az ő kártérítési felelősségét megállapította, a jogerős ítélet alapján a marasztalási összeget járulékokkal együtt megfizette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen elévülési kifogást terjesztett elő. Arra hivatkozott, hogy a felperesnek az 1997. évi alperesi teljesítéstől számított 5 éven belül kellett

volna vele szemben igényét érvényesítenie. A per érdemét illetően vitatta, hogy a felperes alvállalkozója lett volna, egyúttal állította, hogy a motor részleges felújítása során nem teljesített hibásan. Állításának alátámasztására magánszakértői véleményt csatolt, mely szerint hibás teljesítése szakmai eszközökkel egyértelműen kizárható, a motor túlmelegedése nem következménye, hanem oka volt a hengerpersely megsüllyedésének. A motor túlmelegedésének, mint hibajelenség okának felderítése és a megszüntetése a szakszerviz felperes feladata volt.

Az alperest kereseti kérelem szerint marasztaló elsőfokú ítélet ellen előterjesztett alperesi fellebbezés nyomán eljáró Szegedi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a hatályon kívül helyező végzésben adott iránymutatásnak megfelelően felperesre háruló bizonyítási teher mellett szakértői bizonyítás lefolytatására került sor, mely során kifejezetten az alperesi alvállalkozó tevékenységének szakszerűségét vizsgálták a szakértők. A perben kirendelt **szakértő intézet neve** Intézet szakvéleményével szemben az alapperben készült szakértői véleményekkel kapcsolatos aggályok miatt, a bizonytalanságok tisztázása, feloldása érdekében a bíróság igazságügyi szakértői felülvéleményt szerzett be a **szakértői testület neve**.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként hozott újabb ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában az 1997. évi alvállalkozói teljesítés szerződésszerűségét vizsgálva, a motormelegedés okának meghatározása során arra a következtetésre jutott, hogy az nem a hengerperselyek megsüllyedése miatt következett be, hanem – éppen fordítva – a melegedés következménye volt a megsüllyedés. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy bár az alperes a hengerperselyek bepréselésekor feltehetően nem a szakmai szabályok szerint járt el, ez azonban a motor túlmelegedését nem idézte elő, nem ez volt a hiba kiváltó oka. Az alperes esetleges hibás teljesítése nem hozható összefüggésbe a hűtőrendszer és az üzemanyag ellátó rendszer együttes hibájának eredményeként jelentkező túlmelegedéssel. A II. számú hengerben a túlmelegedés következtében a dugattyú és a hengerpersely között a dugattyú mozgásával megegyező, túlzott mértékű erőhatás jött létre, ez a dugattyún maradandó alakváltozást, gyűrőtörést okozott, majd ez az erőhatás a hengerpersely megsüllyedését is előidézte. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egybevetett mérlegelése nyomán arra a következtetésre jutott, hogy a motor túlmelegedése nem következménye, hanem oka volt az I. és II. számú hengerpersely megsüllyedésének. Ezt megerősítette az a szakértői álláspont is, mely szerint csak azon két hengerperselynél jelentkezett a hiba, amely nem megfelelő üzemanyagellátási paraméterekkel üzemelt, ezek a hengerek ugyanis többlet üzemanyaghoz jutottak. Mindezekre tekintettel a bíróság az alperes hibás teljesítésének bizonyítottsága hiányában utasította el a keresetet.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és módosított kereseti kérelme szerint az alperes 4.578.386,- Ft és járulékaiban történő marasztalását. Felperes elsősorban azt hangsúlyozta, hogy az ő megbízása alapján készített, 1999. januári szakvéleményt követően az alperes ténylegesen végzett újabb javítási munkát, melyet ingyenesen, szavatossági kötelezettség teljesítése körében vállalt, és ezért maradt el annak írásbeli dokumentációja. Az alapperben lefolytatott bizonyításból az tűnik ki, hogy az alvállalkozó hibás teljesítése nem mint lehetséges, hanem mint kizárólagos ok jelent meg. Amennyiben más hibaokok is közrejátszottak a motorhibában, úgy az alperes közrehatásának arányát kellett volna valamilyen mértékben megállapítania a bíróságnak. Ezzel kapcsolatban kérte figyelembe venni a szakértői testület által javasolt, 60-40 %-os mértékű közrehatási arányt. Kiemelte még a testületi szakvéleményből azt a megállapítást is, ha az alperes megfelelően préseli be a hengerperselyt, akkor az nem tud megsüllyedni az üzemeltetési hiba, azaz a túlmelegedés ellenére sem. Mindezek alapján legalább osztott felelősséget kell megállapítani a felek között, melyet a testületi vélemény alapján alperesre nézve hátrányosabban kért meghatározni. Megjegyezte, hogy az előzményi perben az alperes a perbehívást nem fogadta el, ott saját felelőssége kimentésére módja lett volna. A hibás teljesítés a

jogi bizonyosság szintjén alperes esetében beigazolódott, az alperesi közrehatási arány és az összecszerűség megállapításához felperes bírói mérlegelést kért.

Alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokok alapján történő helybenhagyására irányult. Külön kiemelte, hogy csak egy meghatározott részfeladat elvégzésére volt köteles, ezt pedig hibátlanul elvégezte. A hengerpersely préselés hibája esetén a jármű 1997. év II. felében több tízezer kilométert nem futhatott volna, az ezzel kapcsolatos problémák azonnal jelentkeztek volna. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a saját tevékenységét követő időszakban több mint tíz alkalommal különböző részjavításokat végeztek még a motoron, melyek szakszerűsége ugyancsak kétséges. Kérte figyelembe venni azon egyező szakértői álláspontot, hogy a hengerperselyezést követően a használt dugattyúk visszaépítése olyan szakszerűtlen megoldás volt, amely mindenképpen hozzájárult a motor melegeledéséhez és további hibaokokat generált. Hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló szerszámgéppel professzionális pontossággal lehet a hengerperselyeket bepréselni a motortömbbe, gépi megmunkálással kapcsolatos hiba azonnal megmutatkozott volna a motor működtetése során. Az egybehangzó szakértői megállapítások szerint a motor túlmelegedésének oka nem az alperesi megmunkálás volt, hanem a nem megfelelő üzemanyagellátás, illetve a hibás hűtőrendszer. Ezek pedig olyan üzemeltetési problémák, amelyeket a szakszerviznek kellett volna kiküszöbölnie.

A fellebbezés nem alapos.

A felperesi fővállalkozó által alperestől megrendelt motorfelújítási résztevékenység megítélése szempontjából alapvető jelentőségű, hogy az 1997. évi fővállalkozási szerződés alapján a felperes szakszervizként a megrendelő felé a gépjármű motorjának komplex műszaki állapotfelmérését, átvizsgálását, a hibajelenségek teljes körű feltárását és diagnosztizálását vállalta, mely előfeltétel volt a motorfelújítás módjának megválasztásához. Ennek eredményéhez képest ugyanis a felperesi szakszerviznek kellett megválasztania a generálfelújítás célszerű, szakszerű módját. A motorfelújításra nyilvánvalóan azért kapott megrendelést a felperes, mivel a gépjármű tulajdonosa már ekkor tapasztalhatta a műszaki rendellenességeket; a motor túlmelegedése, a kenőolajfolyás és a teljesítménycsökkenés tette szükségessé a teljes körű motordiagnosztikát és a motorjavítás elvégzését. A komplex tevékenységnek részét képezte a motorfelújítás módjára és terjedelmére vonatkozó felperesi döntés alapján, hogy – alperesi alvállalkozó bevonásával – a motorblokk használt hengereiben új perselyeket préseljenek.

A felperes motordiagnosztikával kapcsolatban vállalt kötelezettségét illetően a szakértői vélemények megegyeznek tekintetben, hogy a felperes nem rendszerszemléletű hibafeltárást végzett, a régi dugattyúk visszahelyezése a motorba súlyosan szakszerűtlen döntés volt. Ezzel kapcsolatos alperesi döntési jogkör nyilvánvalóan nem volt, hiszen alperes kizárólag a motortömböt kapta meg megmunkálás céljából. A rendelkezésre álló per adatokból, a szakértői vélemények egybevetett mérlegeléséből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a felújítás műszakilag szakszerűtlen, célszerűtlen módját választotta, mivel elmaradt a rendszerszemléletű hibafeltárás. Az ezzel kapcsolatos tevékenység dokumentációjának alapvető hiányosságaira már az előzményperben készült szakvélemény is rámutatott.

Tényszerűen megállapítható, hogy az 1997-ben elvégzett motorfelújítás nem hozta meg a várt eredményt, amit alátámaszt, hogy 1997. és 1998-ban több mint 10 alkalommal végeztek különböző javítási munkákat a motoron. Az 1999. januárjában bekövetkezett jelentősebb mértékű meghibásodáskor **személy 1. neve** felperes által felkért szakértő a motor megbontása során rögzítette az első és második hengernél tapasztalható perselysüllyedést. Lényeges azonban, hogy az érintett hengereknél a dugattyúnak a csapszeg síkjával párhuzamos palástján hosszirányú mély

bemarádási, ún. abráziós kopási nyomokat is észlelt a szakértő, a kompresszió gyűrűk pedig törtek, erősen kopottak voltak. Az érintett perselyek palástfelülete intenzíven megkopott, a dugattyú felső holtpontjánál ún. váll képződött. Az utóbb készült szakértői vélemények a motor túlmelegedésével magyarázták az abnormális elváltozásokat, amelyeket a nem megfelelő üzemanyagellátás és a hűtőrendszer hibája válthatott ki. Lényeges, hogy a régi dugattyúk visszahelyezése, mint szakszerűtlen megoldás, ugyancsak motor túlmelegedést okozhatott. Ezek a működési rendellenességek váltották ki a motor túlmelegedését, melynek következményeként süllyedt meg a két hengerpersely.

A megismételt eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás egyértelműen kimutatta, hogy a tehergépkocsi hibája a motor túlmelegedésben, a magas kenőolaj fogyasztásban és a motorteljesítmény csökkenésében állt. Valamennyi szakvélemény – így a **szakértői testület neve** szakértői testületi vélemény szerint is – a motor túlmelegedése a meghibásodott hűtőrendszer és az üzemanyag ellátó rendszer együttes hibája miatt következett be. A II. számú hengerpersely megsüllyedése nem oka, hanem következménye volt a motor túlmelegedésnek (66. sorszám alatti **szakértői testület neve** Szakértői Testületi vélemény 9. oldal).

A peradatok szerint az 1999. szeptemberben elvégzett blokkcserés motorfelújításra azért került sor, mert a felperes által előzőleg, 1997. évben szakszerűtlen kiválasztott motorfelújítás műszaki szempontból eleve helytelen, alkalmatlan megoldás volt.

Mindezekből következik, hogy azon felújítási, javítási költségek, amelyek a túlmelegedés megszüntetésére irányultak – és a felperesi javítási költségek döntő része ilyen volt –, nem az alperes esetleges hibás teljesítésére vezethetők vissza. Az újabb sikertelen javítások után, illetve a hibafeltárást követően a megrendelő a motorblokk cseréjével történő javítás módját választotta, amelyet más szakszervizzel végeztetett el. Ennek a javításnak a költségei semmilyen okozati összefüggésbe nem hozhatók az alperes esetleges hibás teljesítésével. Az alkalmatlanul megválasztott feljavítás – esetleges, részleges – hibás teljesítése ugyanis költségnövekedést nem okozhatott, mivel a feljavítás egésze a megválasztott módjánál fogva – hibátlan elvégzése esetén is – alkalmatlan szolgáltatás volt.

Az alperes hibás teljesítése a részére célfeladatként kijelölt gépi munkával kapcsolatban merülhetett fel. A szakértői vizsgálatok arra irányultak, hogy a hengerperselyek bepréslése megfelelő mélységben történt-e. Erre nézve a szakvélemények ellentétes adatokat tartalmaznak.

A megismételt eljárásban kirendelt **szakértői intézet neve** Intézet szerint ez a kérdés szakértői módszerekkel utólag már megválaszolhatatlan. Hasonlóan nyilatkozott az alperesi magánszakértő, **személy 2. neve** is. A **szakértői testület neve** Testületi szakvéleménye pedig azt hangsúlyozta, hogy a perselyek elmozdulását a túlmelegedett és ezáltal feszültségbe kerülő dugattyú és a hengerpersely súrlódási ereje okozta. Azt azonban, hogy a hengerpersely megfelelő mértékben lett bepréslve vagy sem, „teljes bizonyossággal és minden kétséget kizáróan csak a motorblokk és a hengerpersely tényleges geometriai vizsgálatával”, illetve anyagminőségi vizsgálatokkal lenne alátámasztható (66. sorszám alatti **szakértői testület neve** Igazságügyi Testületi szakvélemény 10. oldal 1. pont). A motorblokkot viszont kiszerezés után leselejtezték, az utóbb szakértői vizsgálatra nem kerülhetett. Ilyen ellentmondó bizonytalan peradatok mellett helyesen értékelte és indokolta az elsőfokú bíróság azt a jogi álláspontját, hogy az alperes hibás teljesítését a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére kétséget kizáróan bizonyítani nem tudta. Helyesen utalt arra is, hogy az alperes esetleges műszakilag hibás préslése – a megfelelő préslési mélység hiánya – csak járuléka, okozata volt az alapvető műszaki rendellenességnek, a motor túlmelegedésének.

A kifejtettek szerint tény, hogy 1999. szeptemberében az ismételt generáljavítást nem a két érintett hengerpersely préslési problémája miatt kellett elvégezni, hanem a motorban továbbra is jelentkező

túlmelegedés miatt, és az ezt kiváltó műszaki rendellenességek, deformációk megszüntetés érdekében. A túlmelegedésnek nem az alperes esetleges hibás teljesítése volt az oka, a perselysüllyedés csak következménye volt a túlmelegedésnek. Az alperes hibája tehát legfeljebb abban állhatott, hogy a túlmelegedés kiválthatta a perselysüllyedést. Kétségtelen, hogy teljes fémes érintkezéssel elvégzett préselés esetén ilyen jellegű elváltozás nem következett volna be, de szakértői utalás van arra is, hogy a teljes mélységű bepréselés még súlyosabb hengerrepedésekhez vagy a motorblokk töréséhez vezethetett volna, figyelemmel az el nem hárított túlmelegedési jelenségre.

A kifejtettek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bírósággal egyezően arra a jogkövetkeztetésre jutott, a peradatok egybevetett mérlegelése alapján a felperes a ráháruló bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta kétséget kizáró módon, hitelt érdemlően bizonyítani sem azt, hogy az alperes hibásan teljesítette az alvállalkozási szerződésből ráháruló részfeladatot, sem pedig azt, hogy az alperesi javítási tevékenységgel okozati összefüggésben történt volna meg a perbeli motorblokk cseréje 1999. szeptemberében.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést tartalmazó ítéletét a kifejtett indokolásbeli kiegészítések mellett az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta.

Az alaptalanul fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró és fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő alperes másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére. Az alperesi jogi képviselettel felmerülő ügyvédi munkadíj összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont, valamint (5) bekezdés alapján határozta meg.

S z e g e d ,2015. június 18. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

. Dobler László sk.
előadó bíró

. Béri András sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő